

Kennel Elpianko's Villakoiran Pentuohje

Pia Käki

Hakatie 2

14500 Iittala

050-5477413

pia.kaki@elpiankos.com

www.elpiankos.net

Perheeseesi on liittynyt uusi jäsen, onnea!

Tämä ohje on kirjoittamani Elpianko's pennun käyttöohje, jonka Suomen Kennelliitto ry edellyttää meitä kasvattajasitoumuksen allekirjoittaneita kasvattajia pennun ostajalle antamaan. Olepa hyvä!

Tavoitteenani on kasvattaa terveitä, rodunomaisia ja hyväluonteisia villakoiria, seuraksi, näyttöön ja käyttöön.

Toivon sydämestäni, että olet saanut terveen, iloisen ja sosiaalisen pennun. Koskaan ei voi kuitenkaan luvata tuleeko pennusta näyttelytähönen tai agilitysprintteri, mutta toivonkin, että pennusta kasvaa terve, reipas, kiltti ja toiveesi täyttävä seurallinen ystävä. Pennun emälle ja isälle on tehty Suomen Villakoirakerho ry:n jalostusohjeen mukaiset terveystutkimukset ja pentue täyttää jalostusohjeen vaatimukset. Kuitenkaan en voi koskaan taata pennun terveyttä, vaikka parhaani koitankin. Tuo luontoäiti tekee omiaan eikä genetiikka ja eläinlääketieteellinen tutkimus kata vielä kaikkia sairauksia.

Saat mukaasi pennun, rekisterikirjan (tai se toimitetaan perässä jos pennun rekisteröinti on Suomen Kennelliitossa kesken), hieman tuttua ruokaa ja eläinlääkärin terveystarkastus- todistuksen. Pentu saa mukaansa myös meiltä tuoksuvan peiton/ alustan jotta uusi koti tuntuisi turvallisemmalta pikkuiselle. Ja turkinhoitovälineitä.

Koko pentue on eläinlääkärin tarkastama.
Pentu on tunnistusmerkitty mikrosirulla.

Annan mukaan samaa ruokaa, jota pentu on tottunut syömään.
Pennut ovat aloittaneet raa'alla (jauhe)lihalla, NEUlla = kypsää lihapuuroa (esim Mustista ja Mirristä voi ostaa vastaavia Maukas-sarjan tuotteita) ja PureNatural kuivaruualla.

Pennut ovat saaneet loishäädön kolme kertaa ennen luovutusta.

Minun puhelimeni on päällä aina p. 050-5477413.
Voit soittaa milloin vain, vaikka keskellä yötä hädän tullen.

Kysy, jos jokin askarruttaa!

Suomen villakoirakerhon nettisivut löydät osoitteesta: <http://www.villakoirakerho.com/>
Sieltä löydät esim. lähimmän alaosaston sivut, kursseja, yhteislenkkiseuraa,

hoito-ohjeita, trimmaajia... Käy katsomassa! Sieltä löydät ohjeet yhdistykseen liittymiseenkin. <http://www.kennelliitto.fi> löydät Suomen Kennelliiton sivut ja paljon tietoa ja asiaa. Ja facebookistakin löydät Suomen villakoirakerhon ja niiden paikallisosastoja.

Pennuista ja koiran kasvattamisesta on kirjoitettu paljon kirjoja. Itse pidin kovasti Tuire Kaimion kirjoittamasta Pennun kasvatus ja Salme Mujusen Pennun polku puolivuotiaaksi –kirjasta. Löydät sen varmasti kirjastosta tai Kennelliiton nettikaupasta Show Medialta.

Pennut ovat kasvaneet tavallisessa kodissa, tottuen arkielämän ääniin, toisiin koiriin ja lapsiin. Meillä ei ole ns. kenneltiloja erikseen.

VILLAKOIRAN KOKO

Pentu on rekisteröity emän koon mukaan. Toy- tai kääpiövillakoiraksi. Luovutusiässä pennusta voi sanoa vain suuntaa-antavasti sen tulevan koon. En voi koskaan varmuudella sanoa pennun aikuiskokoa, sillä Villakoirahan voi vaihtaa kokomuunnosta. Kokomuunnos määräytyy säkäkorkeuden mukaan. Eli usein esim. toypentu kasvaakin kääpiökokoon tai kääpiöstä voi joskus jäädä toyvillakoira. Rodunvaihto tehdään, jos koira käytetään näyttelyssä. Muuten ei sitä tarvitse tehdä. Näyttelypaikalla tuomari mittaa koiran ja tekee Suomen Kennelliitolle rodunvaihtokaavakkeen.

FCI:n rotumääritelmän mukaiset villakoirien koot:

toyvillakoira - 28 cm
kääpiövillakoira yli 28 - alle 35 cm
keskikokoinen villakoira yli 35 - alle 45 cm
isovillakoira 45 ->

PENTU TULEE KOTIIN

Anna pennulle paljon aikaa ja turvallisia tilanteita kohdata uusia paikkoja ja asioita.

Näytä nukkumapaikka, ruokapaikka ja pisupaikka. Koko iso uusi koti on ehkä pelottava ja liian suuri viidakko pienelle. Anna hänen tutustua omaan tahtiinsa. Voit antaa hiukan ruokaa, jotta olo tulee mukavaksi. Tosin ruoka ei useinkaan oikein maistu ensimmäisinä päivinä, mutta ei koira ruuan viereen kuole, se syö kun on nälkä.

Muista laittaa rikkoutuvat esineet pois pennun ylettyviltä ja suojaa sähkölaitteet ja -johdot. Portaat ja kaiteiden raot ovat myös vaaran paikka pennulle, estä putoaminen.

Voit vaikka aluksi rajata pennun elintilaa.

Älä jätä pentua yksin ilman valvontaa, ellei paikka ole turvallinen – kodissasi on paljon vaaroja pienelle pennulle.

Anna pennun tutustua sinuun ja uuteen kotiin vähintään parin päivän ajan, sitten vasta on aika päästä vieraat ihastelemaan neulahammasta. Näin pentu leimautuu omaan perheeseen parhaiten.

Jos perheessäsi on ennalta koira, tutustuta pentu toiseen koiraan puolueettomalla paikalla. Ei ruokakupin tai sängyn vieressä..

**Kerro perheen lapsille, että pentua ei saa käsitellä rumasti, ei nostaa ylös syliin, ettei pentu pääse putoamaan, sen kanssa leikitään vain lattian tasolla.
Jos pentu nukkuu, sitä EI saa herättää, ellei ole aivan pakko.**

ÄLÄ JÄTÄ PENTUA YKSIN YLÖS!

Jos pentu pääsee hyppäämään alas sylistä, sohvalta, sängyltä tms. on suuri vaara, että etujalat murtuvat. Pienen villakoiran jalkojen luusto ei kestä vartalon painoa alashypyssä!

On hyvä antaa kalkkilisää pennulle; syötät sitten teollista kuivaruokaa tai kotiruokaa. Vaikka valmistajat sanovat, että kuivaruuassa on kaikki tarvittava, anna silti esim. Aptus-sarjan MultiDog, tms. kalkkituotetta! Voit antaa sitä vähemmän kuin suositellaan, jos ruokit teollisella kuivaruualla.

Kun pentu pääsee itse HYVIN sohvalle/sänkyyn tms., saattaa alkaa olla turvallista jättää se ylös, mutta suosittelen että ei vielä silloinkaan anneta hypätä yksin alas!
Siksi koirani eivät ole nukkuneet sängyssäni, ennen kuin ne varmasti sinne itse pääsevät hyppäämällä.

Nuku lattialla pennun vieressä, ota runkopatjasta jalat pois tai nukuta pentu toisen koirasi kaverina lattialla tai laita koiran peti sänkysi viereen, niin yletyt rauhoittamaan pikku ystävääsi nousematta itse sängystä. Muista että kerran sallittua, aina sallittua.. Jos otat koiran kerran sänkysi nukkumaan, se saa tulla sinne aina. ja pentu voi hypätä yöllä yksin alas sängystä.

Tai opeta pentu nukkumaan häkkiin/boxiin sänkysi viereen. Sieltä pentu ei pääse tekemään yöllä mitään itselleen vaarallista ja aamulla on näppärä napata pentu kainaloon ja aamupisulle ulos. Ei tule vahinkoja lattialle.

VAKUUTUS

Pentukoira olisi hyvä vakuuttaa ainakin kahdeksi ensimmäiseksi vuodeksi, ja kannattaa ottaa eläinlääkäriluvulla varustettu vakuutus. Kaksi ensimmäistä vuotta ovat riskialteinta aikaa koiran elämässä..

OPETTAMINEN

Jätä vahvistamatta huono käytös, palkitse oikea ja hyvä käytös!
Koira ei kouluttamatta pärjää.
Peruskoulutuksen ansaitsee jokainen koira.

Muista, että mikä on kerran sallittua, on aina.

mm. Pentu maistelee maailmaa ja koittaa hampaitaan joka paikkaan.. voit nätisti irroitaa lahkeestasi, sohvan nurkasta, kengästä ja sanoa tomerasti "irti". Kaikki pennut maistelevat ja hampaat kutisevat. Anna pennulle esim. purulua, kuiva leivän pala tms luvallinen juttu jotta huomio kiinnittyy muualle lahkeestasi.

AITA PIHAN YMPÄRI

Itse olen aidannut oman pihani – koirani ovat niin iloisia ja liikkuvaisia ja sosiaalisia. Naapurin lapsien kanssa olisi niin kiva mennä kirmaamaan.. En siis ole opettanut tontin rajoja...ja suosittelenkin pihan aitaamista. Tai ulkoiluta pentu hihnassa.

tärkein käsky - TÄNNE

Yksi tärkeä käsky tulisi opettaa - tänne ! Monen koiran henki on säästynyt autonalle jäämiseltä, kyyttä jne. kun koira tulee kutsusta luokse. Huutele pentua ja kehu heti kun aloittaa luokse tulon, palkitse pienellä namilla kun on tullut luoksesi.

PERUSKOULUTUS

Villakoirat ovat helposti koulutettavia, nauttivat tokosta, agilitystä, ja harrastamisesta.

Koirat nauttivat tekemisestä. Villakoira on nopea oppimaan. Oppivat siis myös väärät asiat helposti jos niistä palkitsee... Ota yhteys oman alueesi villakoirakerhon alajaostoon tai paikalliseen koirayhdistykseen, ja käy edes pentukurssi tai perustotelevaisuuskoulutus. Se on hauskaa!

Jos koiraa aikoo käyttää näyttelyssä, on koiran opittava joitain perusasioita:
(Samat pätevät toki jokaiseen koiraan, helpottaa käsittelyä ja trimmaamista)

- koira seisoo paikallaan pöydällä ja maassa,
- antaa *vieraan* ihmisen käsitellä itseään,
- ei pelkää
- **pitää häntänsä ylhäällä iloisesti sitä heiluttaen.**
- osaa kulkea hihnassa ryhdikkäästi pää pystyssä, ei maata nuuskien ja
- ottaa kontaktin esittäjään.
- osaa olla rauhallisesti muiden koirien piirittämänä..

ÄLÄ TEE KOIRASTA ARKAA! Motto: ” Häntä pystyyn ja menoksi!”

Älä nosta koiraa aina syliisi pelottavan paikan tullen. Esim kohdatessa lastenvaunut, toisen koiran, kovaäänisen mopon jne.

Anna sille aikaa ja mahdollisuus itse tutustua, rohkaisten pentua äänellä. Löysää hihnaa, niin viestit hihnalla pennulle että tuo ei ole vaarallista, jos pidät hinnan kireällä, pentu toteaa että kun tuo ihminenkin pelkää niin kai siinä on jotakin hurjan vaarallista.

ANNA PENNULLE PALJON TURVALLISIA TILANTEITA KOHDATA UUSIA PAIKKOJA JA ASIOITA.

OPETA PENTU BOXIIN/HÄKKIIN.

Häkissä ollessaan koira ei voi leikkiä eikä seurustella, ei juoda, ei syödä.. joten koira ei saa pitää syyttä suotta häkissä.

Mutta kuitenkin on hyvä opettaa koira olemaan siellä tarvittaessa.

Häkki on koiralle suojapaikka ja oma kolo, jos se niin koiralle opetetaan.

Häkki EI ole rangaistus. Se EI ole koiran säilytyspaikka. Koira EI ole häkkieläin.

Häkki ,boxi, kevythäkki on turvapaikka, oma luola, kolo jonne on mukava mennä rauhoittumaan ja nukkumaan.

Voit ottaa koiran mukaan autoilemaan, hotelliin, näyttelyyn, kylään, minne vain, kun koira on tarvittaessa tyytyväisenä omassa tutussa turvallisessa suojapaikassaan.

Meillä koirat kulkevat autossa farmarin takaosassa, kotona ei häkkiä arkinen käytetä, mutta jos tuon häkin sisään, menevät koirat sinne, eivätkä tule hevin pois. Useilla koirilla on kotona boxi ilman ovea nukkumapaikkanaan.

Pennut ovat nukkuneet boxissa aitauksessaan. Boxissa oli ovi otettuna pois.

Opeta pentu autoilemaan häkissä, boxissa omassa paikassaan.

Autossa koiran paikka ei ole etupenkillä eikä sylissä. Vaan turvallisesti häkissä. ja häkki kiinnitettynä autoon.

Sillä häkki/boxi on koiran turvapaikka, se ei saa päästä heittelehtimään äkkijarrutuksissakaan.

Pentuna häkki käy hyvin pennun sängystä. Voit laittaa pennun häkkiin yöksi, niin tiedät että se ei pääse putoamaan mistään, kiipeämään sänkyyn yöllä, eikä loukkaa itseään touhutessaan vapaana.

Ota boxi sängyn viereen, niin yletyt rauhoittelemaan pikkuista kädelläsi, jos ikävä tulee. Kun pentu oppii talon yötavat, voi oven jättää auki tai siirtää pennun nukkumapaikaksi vaikka koiranpedin. Jos et sänkyyn opeta...

SISÄSIISTEYS

Myös sisäsiisteyden opettaminen helpottuu, kun ensitöikseen (= aamuisin yöpaita päällä) nappaa hätäisen pennun kainaloon ja vie sen pisulle. Aikaa ei ole vaatteiden vaihtoon, tai pisut ovat jo tulleet. Eli makuuhuoneeseen takki tms. yöppäriin päälle puettava naapurin kestävä vaatetus.

Häkkiin voi alussa laittaa koiralle herkkuja, lelun, luun jotta paikka on mukavan palkitseva. Ovi voi olla päivisin auki, jotta pentu pääsee kulkemaan sinne ja pois. Ei tule paniikkia.

Pennulla on hätä HETI kun se herää ja HETI kun se on syönyt ja HETI kun se on leikkinyt...

HETI = samalla sekunnilla.

Pentu ei odota, vaan sinun tehtävänäsi on lukea koira ja viedä se aikailematta ulos, kun aika on ja kiittää ja kehua sitä ylitse vuotavan runsaasti asioiden teosta oikeaan paikkaan!

Bileet pystyyn kun pentu pissii/sontii ulos ! JEE hieno pentu, Jippii, olet sinä taitava !!

Huomaat pennusta kun vessahätä on, se nuuskii lattiaa, pyörii ja hyörii ja nuuskuttaa, tosin vain pienen hetken - sitten se pissaa. Eli toimii heti kun pentu alkaa hyöriä..

Toisilla koirilla sisäsiisteys vie puoli vuotta toisilla vuoden. Älä lannistu.

Älä kasta koiran kuonoa pissaan, se on julmaa. **Kehu kun tekee oikein!**

OPETA PENTU OLEMAAN YKSIN!

Pentu ei ole ollut vielä yksin. Hänellä on ollut muita koiria kaverina, jos ei ihmisiä ole ollut. Aloita muutamalla minuutilla ja pidennä yksinoloaikaa vähitellen. Paras hetki yksinoleminen opettamisen aloittamiselle on kun pennulla on leikit takana, ruoka juuri syötynä, pikapisulla käyty ja sitten nukuttaa. Jätä koira petiinsä ja vie roskapussi ulos. -olet aloittanut yksinolo harjoitukset. Palaa ennen kuin pentu ulvoo ja huutaa sydäntäsärkevästi. Pentu oppii nopeasti, että mamma tulee pian, ei hätää.

Aloita aivan pienistä hetkistä ja pian voit jättää pennun kotiin ja käydä kaupassa. Jo viikossa teet ihmeitä.

Tärkeää on AJOITUS! Väsynyt, täysivatsainen, uninen pentu on helppo oppilas yksinolo harjoitukseen..

Olen seurailut emäkoiria. Ne makaavat rauhallisena pentulaatikon ulkopuolella, kuuntelevat kun pennut alkavat piipittää ja ulvoskella. Jos emä toteaa että juurihan minä teidät ruokin ja siivosin, olkaas nyt vaan siellä hiljaksiin - emä ei mene pentujen luo. Ja pennut rauhoittuvat itsekseen.

Jos emo toteaa että no juuh taitaa olla ruoka-aika se menee syöttämään tenavat.

Eli meidän ihmisten pitäisi olla samanlaisia, ihan joka piippaukseen ei tarvitse reagoida edes äänellä rauhoitella, vaan tietää onko pennulla jokin hätä, nälkä vai vain tekemisen puute.. Jos jokaiseen pennun piippaukseen reagoi, vaikka vain rauhoittavalla äänellä, pentu oppii = opettaa ihmisen siihen että aina kun pentu piipittää, haukkuu, ulvoo ihmisen pitää tulla seuraksi.

Eli kuulostele rauhassa ennen kuin toimit.

PANTA JA HIHNA , en suosittelen FLEXiä

Näyttelyturkkiselle villakoiralle käy parhaiten ns. puolikuristava nahkainen panta, jossa osa on ketjua. Jos pidät enemmän lyhyestä turkista, suosittelen valjaita.

Kuitenkin aluksi Pennulle sellainen panta joka ei löysty niin, että pentu saisi vedettyä päänsä pannaan läpi!

Lyhyt turkkiselle koiralle voi laittaa valjaat. Mutta ne kyllä takuttavat valjaiden kohdilta turkkia. Sovita valjaat huolella, jotta ne ovat oikean malliset ja oikean kokoiset. Käytä myyjien ammattitaitoa hyväksesi.

Hyvä talutin on nahkainen ohuehko "perushihna". Toiset pitävät flexistä.

Itse en käytä FLEX-talutinta. Koira oppii seilaamaan edes takaisin ja flexin kanssa on ollut useita vaaratilanteita liikenteessä. Koira on liian kaukana ja liian hitaasti vedettävissä pois alta.

OPETA KOIRA PÖYDÄLLE, hassua eikö ☺

Villakoiria hoidetaan pöydällä.

Pöydälle opettaminen on helppoa.

Nosta pentua pari kertaa päivässä pöydälle, silitä sitä, kampa tai tee muka hoitotoimenpiteitä ja anna namipala. Nosta alas.

Älä koskaan anna hypätä pois pöydältä. Tämä on ehdoton sääntö!

Pöydällä ollaan niin kauan kun nostetaan alas.

Koira oppii sen nopeasti ja pöytähän on kiva paikka kun siellä saa nameja.

Kun pöytä on vahvistunut pennulle miellyttäväksi paikaksi, on pöydällä suoritettavat föönaus, turkinleikkuu, korvien nyppiminen, kynsien leikkuu yms. myös mukavaa.

VAATETUS

Nykyään on niin kovasti muotia pukea koiraa.

Itse en juurikaan koiriani pue. Korkeintaan sellainen loimi – mallinen palttoo oikein kovilla pakkasilla tai oikein märillä keleillä koiran päälle.

Jos ei koira tarkene ulkona, en tarkene minäkään. Kovilla pakkasilla ulkoilemme sen pakollisen vessareissun, samoin sateella. Lisäksi koirien vaatteet, samoin kuin valjaat, takuttavat koiran turkin.

RUOKINTA

Koiran ruokinta on nykyään kovin keskusteltu aihe. On monta mielipidettä..

Jokainen ruokkii oman vakaumuksensa ja elämäntilanteensa mukaan. Meitä on moneksi:

- Koiran papanoiden, nappuloiden = teollisen valmisruuan suosijoita. He perustelevat valintaansa sillä että ruuassa on kaikki mitä koira tarvitsee. Helppoa ja turvallista.
- ”Yrjölän-puuron” keittäjät. He haluavat laittaa ruuan itse, välttää lisäaineita ja nauttia kokkaamisesta. Haittana se että joudut itse lisäämään kalkin, vitamiinit ja öljyt ruokaan. Hyötynä se, että tiedät mitä koirasi syö ja minä tykkään TÄSTÄkin ☺
- BARFaajat. 2000 luvun muotijuttu. Raakaa luonnonruokaa eli kanankauloja, siipiä tms. raakana, vihannekset raakasoseina, lihaisia luita yms. ONNEKSI nykyään myydään myös valmiita pakastepötköjä BARF-ruokaa – ei huono, jos vain perehtyy siihen riittävästi !!
- Neu yms. ”uusien-vanhon” ruokintasuuntia, joissa vältetään säilöntäaineita ja pyritään myös luonnonmukaisuuteen. Neu on koiranpuuroa johon on lisätty lihaa. Myös ERITTÄIN SUOSITELTAVAA!
- sekaruokkijat. Taitaa olla suurin sakkii. Kaikesta jotakin.

Kaikissa vaihtoehdoissa on hyvät puolensa.

Pääasia että koira saa laadukasta, ravitsevaa ruokaa, kalkkia ja vitamiineja kaikkea oikeassa suhteessa ja riittävästi ja voi hyvin.

ELPIANKO'S RUOKINTASUOSITUS

Itse suosittelen kypsää koiranpuuro+lihaseosta NEUTA, itsetehtyä Yrjölän puuroa ja laadukkaita kuivapapanoita. Tai jos haluat, niin syvenny raakaruokintaan, BARFfaukseen.

Tämän lisäksi meillä on aina kuivaruokaa kupissa tarjolla. Esim. Pure natural, Orijen, Canacan.

Pääasia olisi, että kun löytää hyvän ruuan, jonka oma rahapussi kestää ja koira voi sillä hyvin, älä vaihda sitä. Koira voi hyvin kun saa SAMAA ruokaa joka päivä. Ei koira kaipaa vaihtelua niin kuin ihmiset.

Jos rahapussi kestää niin sitten suosittelen Ziwipeakin kuivaruokia. Kuivattua lihaa höystettynä tarpeellisilla vitamiineilla ja kivennäisillä. Se on niin tuhtia ruokaa, että aikuisellekaan sitä ei syötetä juuri paria desiä enempää päivässä. Nämä sopivat myös erinomaisiksi makupaloiksi koirille vaikka **treeninameiksi** ! Huippulaatuinen hifistelyruoka. Ja kallis.

Pelkät kotiruuantähteet eivät riitä villakoiralle.

Villakoira on liikkuva koira ja ruoan tulee olla energiapitoista.

Voit hyvin syöttää pentu/junioriruokaa niin kauan kuin koira kasvaa.

Jos turkki tai iho tuntuu kuivalta, voi kuuriluontoisesti ruokaan lisätä esim. auringonkukkaöljyä, kalaöljyä, kylmäpuristettua rypsiöljyä, vehnänalkioöljyä, pellavasiemen rouhetta.. noin lusikallisen päivässä.

Pentu tarvitsee ruokaa vähintään kolme, mielellään neljä kertaa vuorokaudessa!

Pennut ovat syöneet noin
aamulla kello 7
iltapäivällä kello 13
välillä myös noin klo 16-17
illalla kello 20

Jos koirat ovat jääneet yksin päiväksi, jätän ruokaa reilusti kuppiin.

Ruokamäärän opit pian kantapään kautta 😊. Pienen Pennun vatsalaukku on pieni, ehkä vajaan desin kokoinen. Olet aivan varmasti alussa huolissasi, kun pentu syö niin vähän. Ei se nälkään kuole ja terve pentu syö minkä tarvitsee. Anna kuitenkin niin paljon kun pentu syö. Villakoirat harvoin syövät "liikaa".

Vähitellen pennut siirtyvät syömään kaksi kertaa päivässä, huomaat sen kun ruokaa alkaa jäädä kuppiin tai ruoka ei maistu = ei ole nälkä.

Jos ruokit kuivaruulla, turvota papanat aluksi lämpimällä vedellä pehmeäksi. Kun hampaat voimistuvat, voi papanat jättää kuivaksi, silloin tulee hampaitakin huollettua samalla. Tosin pennut usein ovat "niin isoa poikaa" että hehän eivät vauvojen mössöä syö, kovaa papanaa sen olla pitää.. syököön miten haluaa kosteana tai kuivana. Vettä tulee olla aina tarjolla.

Ruuan sekaan olen laittanut silloin tällöin pieniä määriä paistettua ja raakaa suikalelihaa (sika ja nauta), raakaa jauhelihaa, munakokkelia ja raejuustoa. Lisäksi olen antanut maistella ja herkutella mm. kermaviiliä, munan keltuaisella, paistettulla maksalla, kypsällä kanalla, maksamakkaralla, juustolla, lenkkimakkaralla... kanakastiketta, makaronilaatikkoo, riisiä eli kaikkea mitä kotiruuasta jää tai muuten vaan maistellaan, mutta tosi vähän maistettuna.

Vatsat ovat hyvin sietäneet, ei ripulia.

ERILAISET KOIRANRUOKAMERKIT JA -SARJAT & RUOKAVALION / MERKIN VAIHTO

Mitään tiettyä syytä Purenatural-sarjan syöttämiselle ei ole, se vain on maistunut koirilleni ja koirat ovat voineet sillä erittäin hyvin. Suosittelen sitä lämpimästi!

Mutta jos tämän ruuan saatavuus on vaikeaa, etsi lähieläintarvikeliikkeestäsi laadukas merkki, jolla koirasi voi hyvin. Kun löydät hyvän merkin, jolla koira voi hyvin, pysy siinä!
Muita hyviä merkkejä on paljon. Viisainta on vaihtaa pennun ruoka merkkiin, jota on helposti saatavillasi. Yksi sopii yhdelle ja toinen toiselle.

Jos haluat vaihtaa ruokamerkin, anna vanhaa ja uutta ruokaa noin viikon ajan ½ ja ½ jotta vatsa tottuu.

Sarjoissa on paljon eri vaihtoehtoja. Itse suosin yleensä rasvaisia kanapitoisia ruokia.

Meillä osa koirista rapsutti korviaan Royal Caninin ruuista, mm. siitä jossa on villakoirankuva kyljessä.. taitaa olla yksi eniten mainostettu ja myyty koiranruokasarja? Olen hiukan pettynyt Royalin ruokiin.

En suosittelen ns. marketista saatavia Luppa, Pirkka tms. ruokia. Niiden sulavuus, tehokkuus ja energiapitoisuus eivät ole riittävän hyviä villakoiralle. Joudut antamaan paljon ruokaa ja kakkaa tulee aivan tolkkuttomasti. Eli ruuan hyötysuhde ja energiapitoisuus on heikko.

Jos haluat RAAKARUOKKIA, niin esim. Mustista ja Mirristä saat valmiita 500 g pakastepötköjä ruokaa, jonka vain sulatat ja laitat kuppiin. Siistiä ja helppoa. Tai jos haluat mennä pidemmän kaavan mukaan, niin M&M myy myös lihaisia luita, kalkkunan kauloja ja broilerin siipiä yms yms.

Raakaruokia myy monet nettikaupatkin mm [www. lempimuona.fi](http://www.lempimuona.fi).

NAMIT

Hyviä namipaloja ovat esim. ZIWPEAK:n ruuat, juusto, nakit, liha/broileripullat, koiran keksit, kuivattu tai paistettu maksa, keitetty kieli (kuivaa hetki uunissa, niin ei ole niin limainen), maksamakkara...

MYRKYT

Suklaa ja ksylitoli ovat myrkkyä koiralle!! Jopa pieninä annoksina !
Myös sipuli on myrkkyä koiralle. (No joo, makaronilaatikon jämissä on sipulia, se ei haittaa, mutta isompina määrinä ja päivittäin on myrkkyä)

Kypsät kanan ja lintujen luut ovat koiralle vaarallisia. Ne murentuvat hampaissa niin teräviksi tikuiksi, että puhkovat suolen.

"YRJÖLÄN PUURO" -resepti

Yksi vaihtoehto (ja hyvä) on ruokkia koiransa "Yrjölän puurolla".

Nimetty edesmenneen rottweilerkasvattaja J.A.U Yrjölän mukaan, alkuperäinen resepti on hänen kehittämiensä. Ohje on saattanut hieman muuttua ajan saatossa.

Siinä vain täytyy itse lisätäproteiinit, öljyt, vitamiinit, kalkit ja hivenaineet purkista.

OHJE: n. 2 dl tummaa riisiä
n. 2 dl tattarin suurimoita
n. 2 dl hirssiä
n. 2 dl ohraa

Ripaus suolaa,
porkkanaa raasteena.
n. 1dl maitojauhetta
yrttejä, valkosipulia, herneitä jne maun mukaan..

Huuhtelee hirssi ja tattari huolella.

Liota hyvin. Reilusti vettä, jotta jyvät turpoavat ja hautuvat puuroksi uunissa.

Sekoita ainekset ja anna hautua uunissa 175 astetta noin 2,5 tuntia.. tai pidempään.

Tarkasta veden riittävyys välillä.

Puuroon voi lisätä proteiinit (lihaa, kalaa, maksaa tms.) jo uuniin tai sitten vasta ennen syöttämistä raakana, siten että puuroa 2/3 ja lihaa 1/3.

+ Kalkki (MultiDog tms.) + öljyä (lohi, rypsi, auringonkukka, pellava..)

Hyvä "lisäravinne" puuroon on myös raejuusto, kermaviili, raaka munan keltuainen.

Proteiinin lähteenä voit käyttää mitä tahansa LIHAA, kalaa, maksaa, kanaa, sisäelimiä tai laihalle koiralle rasvaista siiankylkeä,..

Jos turkki tai iho tuntuu kuivalta, voi ruokaan lisätä esim. auringonkukkaöljyä, kylmäpuristettua rypsiöljyä, vehnänalkioöljyä, kalaöljyä, pellavasiemen rouhetta.. noin ruokalusikallisen päivässä, kuurina.

Itse keittelen puuroa aika ajoin, pakastan annospusseihin valmiiksi. Ja usein vain riisistä keittelen. Tai mitä jyviä tai puurohiutaleita nyt kaapissa sattuu olemaan..

Puuroa voi maustaa myös kasviksilla, omenalla, erilaisilla lihoilla, suolattomalla lihaliemijauheella, yrteillä...

koska puuro on pehmeää, PIDÄN PURULUITA AINA SAATAVILLA, jotta hampaat saavat työtä ja pysyvät kunnossa.

TURKINHOITO

" Kerran viikossa tarkista kynnet ja korvat ja selvitä turkki. vaihda kumilenkit..
se menee siinä samalla kun katsoo telkkaria. "

Villakoira on ns. turkkirotu ja turkkia on hoidettava!

HYVÄT KÄYTÄNNÖN OHJEET LÖYDÄT Villakoirakerhon WWW.sivuilta. www.villakoirakerho.com

Villakoiran turkin voi pitää lyhyenä tai pitkänä, leikkausmalleja on useita. Valitse sellainen minkä jaksat hoitaa!

Jos haaveilet näyttelyistä, suosittelen pitämään ns. leijonaleikkausta.
(Sijoituskoiralla tulisi pitää näyttelyturkkia ainakin kaksi vuotta.)

Laitan mukaan trimmausohjeen ja turkinhoito-ohjeen.

TARVITSET:

- karstan (hyvä merkki on esim. Doggyman,) saat mukaan meiltä
- kamman (perinteinen villakoirakampa on puuvartinen, jossa pitkät piikit) saat mukaan meiltä
- shampoo +
- hoitoaineen
- hyvän föönin (väh. 2000 W) ja mielellään telineen.
- ajelukoneen, esim. edullinen ja ihan toimiva merkki on Moser Rex.
jos haluat ajella koko koiran lyhyeksi, valitse sitten ajelukoneeksi esim Andis tai Oster, johon saa ostettua 9 mm:ksi jättävä terä. Moser Rexiin ei saa tuollaisia teriä. Me mustat muovi ohjurit eivät kulje villakoiran turkissa, näitä myydään Mose Rexin mukana.
- latex kumilenkkejä (saa koiraliikkeistä) tai froteetukkalenkkejä
- trimmauspöytä helpottaa, mutta mikä tahansa pöytä/työtaso, joka ei ole liukas, käy.
- pyyhkeitä
- hyvät trimmaussakset
- kynsisakset
- pinsetit, pyöreäpäiset korvakarvojen nyppimiseen
- takkujenselvitysainetta, joko kampaamon hiuksiin jätettävää hoitoainetta, koirien takkusprayta - koirien harjausöljyä, tai hoitoainevesisestä..

Pennut on ennen luovutusta pesty, föönattu ja konetettu muutamia kertoja. Kynnet on leikattu.

Turkki kasvaa noin 1 cm kuukaudessa.

Villakoira tulee harjata/karstata/kammata ainakin kerran viikossa, jotta takkuja ei tule. Jos takkuja ilmenee, selvitä turkki ja pese koira useamminkin!

Sohvapöydälle on hyvä varata kaukosäätimen viereen kampa ja karsta .. ovat aina käden ylettyvillä ja saatavilla.

Hyviä Shampoo merkkejä on paljon.

Kannattaa satsata hyvään shampoooseen ja hoitoaineeseen, se helpottaa valtavasti turkin hoitoa ja estää takkuuntumista!

Jokaiselle värille on olemassa omia pesuaineita, jotka pitävät värin puhtaana. Hoitoaineita löytyy samoista sarjoista. Siniset shampoot toimivat valkoiselle koiralle, kirkastavat väriä optisesti.

Koiran shampoo ja koiran ruokinta - kaksi usein koirapiireissä keskusteltua aihetta...

Kun löydät hyvän shampoon ja hoitoaineen - pysy niissä.

Yksi sopii yhdelle ja toinen toiselle, joku vannoo ehdottomasti johonkin merkkiin ja toinen toiseen.

- **Chris Christensen**

- Groomers Edge

- All systems sarja

- Pet Silk sarja

- ym.

Pullot maksavat noin alk. 10–17 euroa, mutta on hintansa arvoinen. Kalliimpia aineita laimennetaan enemmän kuin halpoja.. ja kalliimmat tulevat siten usein halvemmaksi.

Hyvä ja halpa hoitoaine on myös ihan perus ruokamarketeista saatava **Sunsilkin vihreässä purkissa, ihmisten hoitoaine..eikä ole kallis.. noin 3 euroa purkki.**

PESU

Varaa aikaa ! aikuisen pesu + kuivaus n. 1,5 tuntia

TAKUT pois

Käy turkki ensin läpi kammalla ja avaa takut varoen, jos niitä on. Takut avataan karstaamalla takkua latvasta alkaen, vähitellen pääset ihoon asti ja takku on auki. Sitten kampaat takun pois.

Shampoo ei mene takkuun kunnolla eikä shampoo huuhtoudu kunnolla ja takku menee entistä tiukempaan pesussa. Jos on umpitakussa, pese ja käytä paljon hoitoainetta. Kuivaa ja selvitä turkkia, leikkaa turkki ja heti perään pese uudelleen hoitoaineen kanssa, kuivaa ja leikkaa turkki taas..

Voit käyttää laimeaa vesihoitoaineliuosta spraypullosta turkkia selvittäessäsi. Muutenkin on suositeltavaa, että kuivaa turkkia ei karstata, turkki katkeaa helposti.

Pese koirat n. kerran kuussa tai useamminkin.

Pyydä ensimmäisillä kerroilla joku avuksesi pitämään pentua kiinni, jotta pentu oppii että rimpuilu ei auta. Pentua voi pesaista vaikka kerran viikossa, jotta oppii.

Ole ystävällinen mutta jämäkkä. Älä suutu koiralle, pelisi on silloin hävitty. Juttele rauhoittavasti. Jos pentu menee paniikin omaiseen tilaan, lopeta hetkeksi, rauhoita pieni koikkarainen ja jatka taas.

Suuttuminen vain pahentaa asiaa.

Pesu

Varaa pyyhkeet, laimennettu shampoo ja hoitoaine valmiiksi.

Kastele turkki aivan läpimäräksi, shampoota reilusti!

Mielellään kaksi eri vaahdotusta. Huuhtelee välissä. Sitten reilusti hoitoainetta. Anna vaikuttaa muutama minuutti.

Hoitoainettakin voi laimentaa enemmänkin kuin purkin ohje on. Huuhtelee huolellisesti.

Kuivaus

Koira makaamaan pöydälle pyyhkeen sisään. Vaihda märkä pyyhe välillä kuivaan, jos koira palelee. Pentuhan ei suostu makaamaan, sitä nyt vain koitetaan pidellä aloillaan toimituksen ajan, vähitellen se tottuu ja rentoutuu. Noin puolessa vuodessa ☺

Tarvitset fööniin ja karstan.

Kuivaa jakauksittain, vetäen karstalla karvaa suoraksi. Varo että fööni ei polta ihoa. Varo että karsta ei raavi ihoa.

Anna koiran maata pöydällä rauhassa. Tämä vaihe vie AIKAA!

Aloita lyhyemmästä osasta ja etene pitkään. Eli takaa eteenpäin.

Näin ei lyhyt osa pääse kuivumaan ennen aikojaan.

Kostea pyyhettä voi pitää pitkän turkin suojana lyhyttä takapäätä kuivatessa.

Muista että karvan tulee kuivua suoraksi ja takuttomaksi aivan ihosta asti!

Kamman on kuljettava turkissa vaivatta aivan ihoa myöden.

Konetyöt

Jos koira ei ole hiekkainen/kurainen, kannattaa konetyöt kuonoon, vatsan alle ja hännän juureen tehdä ennen pesua. Ajele tassut mielellään vasta pesun jälkeen. Koneen terät tylsyvät hiekasta.

Pesussa lähtee pienet karvan pätkät pois eikä ajetut alueet kutia.

Pentu saattaa hännän juuren ajelun jälkeen kirputtaa häntäänsä ja hinata takamustaan pisin lattiaa, älä pelästy.. aloe vera geelit tai Bepanthen (saa apteekista) rauhoittaa ihoa tai sitten vesi..

Ole jämäkkä ja aloita tassuista tai hännästä, jotta pentu tottuu koneeseen. Siten se Ei pelkää pään ajamista läheskään niin paljon kun ei aloita heti kuonosta.

Pidä kuonosta napakalla otteella kiinni, ettei kieli ole koneen terissä.

- Aja korvan edusta myös puhtaaksi, ilma kiertää korvissa paremmin.

- ajele hännän juuresta ylöspäin noin 2 cm,

- kaulan alus rintalastan yläpäästä ylös kohti korvia,

- korvan juuresta vaakasuoraan silmän ulkonurkkaan ja silmien välistä kirsuun. "kolmio rintalastan yläpäästä korviin ja silmiin"

- tassut yltä ja alta, myös varpaan välit.

- vatsan alus nartulla toisiin nisiin asti takaapäin laskettuna ja urokselle pippelin etupuolelle kolo,

- molemmilta reidet sisäpinnoilta.

- uroksella pippelin pää kannattaa pitää lyhyessä karvassa, roiskii paljon vähemmän etujaloilleen.

Jos koira kutiaa konetöiden jälkeen, vesi on usein paras lääke, mutta Bebanthen, aloevera-geeli tms. rauhoittaa nopeasti ihoa.

Ponnarit

Pitkä Otsatukka on hyvä pitää kiinni ponnarilla. Hyvä lenkki on latexinen "kumi"lenkki tai proteinen tukkalenkki. Jos käytät "kumilenkkejä" osta vain lateksilenkkejä ja katkaise se aina saksilla, älä irrota

pujottelemalla..

Korvakarvat voi myös suojata nyytittämällä tai pitämällä ne nipussa lenkeillä. Korvat eivät ole suussa ruokaillessa kun ne laitetaan kiinni. Eivätkä korvakarvat mene poikki suussa. Nyytitysohjeet löydät myös Suomen villakoirakerhon netti sivulla.

"Pirkka-niksi" - vanhoista sukkahousuista, lahkeista saa hyviä tukkaponnareita. Lahkeesta muutaman sentin pätkä ja kas tukkalenkki on valmis, ei katko karvoja! Pennuilla nämä eivät vielä pysy, mutta isona sitten. Jos haluaa pitää pitkää turkkia.

Turkin muotoilu

Trimmaus tehdään näyttelyturkkiselle vähintään noin joka kuukausi. Riippuu toki turkin koosta ja kasvunopeudesta. Koneitoita ja pesuja joutuu tekemään vähintään kerran kuussa. Takkukaudella jopa kerran viikossa.

Ns. Kotikoiran lyhyt turkki vaatii myös hoitoa, eli pesu ja leikkaus vähintään kerran kahdessa kuussa. Kotikoiran leikkaus muodostuu samanlaisesta kuonon, hännän aluksen ja tassujen ajelusta kuin näyttelyturkkisenkin.

Yksi helppokeino pitää kotikoira lyhyenä, on hankkia kunnon ajelukone ja siihen 9 mm jättävä terä. Muoviset kammot terän lisänä eivät tahdo toimia villakoiran turkissa.

Esim Oster A5, Andis AGC sarjan koneet ovat todella hyviä.

Voit ajella koko koiran koneella lyhyeksi, jos et tahdo muotoilla koira saksilla. Itse ajelen koiran rungon = vartalon koneella ja leikkaan jalat hieman pitkäkarvaisemmaksi saksilla. Päätukan leikkaan aina saksilla.

Jos haluat ajaa koiran lyhyeksi, Moserin Rex ei ole välttämättä paras, siihen ei saa vaihdettua erimittaisia metalliteriä. Oster A5, Andis AGC sarja ovat "ammattikoneita" joihin saa erimittaisia teriä, esim 9 mm terä on hyvä koiran rungon ajeluun.

Erilaisia trimmausmalleja on paljon, kotikoiran helppohoitoisesta terrierileikkauksesta näyttelykoiran skandinaaviseen malliin.

Voit toki leikkiä ja suunnitella oman mallin ;-)

Näyttelyissä ovat sallittuja vain rotumääritelmässä mainitut leikkaukset.

Mielestäni koiran kunnioitus ja hyvä maku ovat rajoina.

Jos koiran ei tarvitse itse hävetä leikkaustaan/turkkiaan, on turkki puhtaana ja hyvin hoidettuna kaunis.

Jos et ole itse varma leikkaustaidoistasi, voit käyttää ammattilaisia.

Kysy, niin etsimme lähiseudultasi osaavan trimmaajan.

Voit käyttää koira trimmaajalla ja välillä leikata itse, opetellen näin turkin muodossa pitämistä.

Kunnon saksit ovat usean vuoden investointi. Huonoilla saksilla ei tee mitään turkkia leikatessa, joten Fiskarssit eivät käy. Täytyy olla kunnon trimmisaksit.

Onneksi turkki kasvaa ja voit harjoitella vaikka joka toinen kuukausi.

SVK:n nettisivuilla on ohjeita ja tietoa trimmauskursseista. Suosittelen.

Korvat

Korvakäytävät kannatta nyppiä puhtaaksi, jotta ne pääsevät hengittämään.

Nypi korvakäytävästä karvat pois joko sormilla tai pyöreäpäisillä pinseteillä.

Voit käyttää desinfioivaa korvan puhdistusnestettä lopuksi. Pennulta korvakarvat lähtevät irti vasta kun hampaat alkavat vaihtua. Eli kun karva ns kuolee se lähtee kevyesti nyppämällä irti.

Kynnet

Leikkaa riittävän usein! tarkista kerran viikossa kynsien pituus.

Varo leikkaamasta kynnen sydänosaa.

Verenvuoto tyrehtyy itsestään, kestää kyllä aika kauan.

On olemassa apteekista ostettavaa ainetta, (kaliumpermanganaatti) joka polttaa verisuonen pään kiinni. Ei ole kallista, mutta myrkyllistä, polttaa ihoa ja EI lasten käsiin!! Eikä omiinkaan sormiin.. jää palovamman tapainen jälki. Sotkee joka paikan, jättää punaisia pilkkuja.. ole tarkkana.

Kynsiä voi myös viilata jos ovat päässeet liian pitkiksi = usein ja vähän kerrallaan. Ydin vetäytyy.

Silmät

Jos silmät vuotavat, niitä voi pyyhkiä keitetyllä vedellä tai erilaisilla silmävesillä (Diamond eye esim.) Silmien vuoto on monta kertaa loppunut kun hampaat ovat vaihtuneet ja pää kasvanut mallilleen noin vuoden ikäisenä.

Silmien alle myydään erilaisia aineita, valkoista tahnaa (Bio Groomin tuote), öljyjä jne. jota laitetaan jotta vuotava neste ei imeydy karvoihin ja siten ei värjää karvoja. Eivät ne vuotoon auta Mutta siihen, että silmän aluset eivät ole punaiset.. Jotkut käyttävät näitä aineita, jotkut eivät... jokapäiväisellä vesipyhinnällä saa lähes saman tuloksen.

Jos silmävuoto ei lopu, on käytävä lääkärissä, silmän kyynelkanavaa saatetaan joutua avaamaan. tai silmäripsiä kasvaa "sisäänpäin", jolloin ne ärsyttävät silmää. Ripset voi nähdä yleensä itsekin paljain silmin. Voi poistattaa eläinlääkärillä.

Jos silmät rähmivät runsaasti tai vuotavat keltaista, vie lääkäriin, kyse on usein tulehduksesta.

Hampaat

Hampaita tulee huoltaa, kuten ihmisilläkin. Koirille myydään omia harjoja ja "tahnaa".

Olisikin hyvä tapa pestä koiran hampaita säännöllisesti.

Puruluiden syöttäminen ja kuivan koiranruuan pureskelu auttaa myös.

Seuraa koiran hampaita, jos niihin alkaa kerääntyä hammaskiveä ja töhnää, käytä koira eläinlääkärillä hammaskiven poistossa. Itsekin voi hampaan pintaa raaputella, varo ikeniä.

Mutta harjaus auttaa valtavasti!

Monen pienen villakoiran kulmahampaat joudutaan poistattamaan eläinlääkärillä.

PENNUN HAMPAIDEN VAIHTUMINEN

Pennulla vaihtuu maitohampaat pysyviin noin 4-5 kk iästä alkaen.

Pienet etuhampaat ja poskihampaat lähtevät yleensä helposti, mutta seuraa KULMAHAMPAITA!

Jos vanhat kulmahampaat eivät lähde uusien tieltä, käy eläinlääkärissä kun uusi hammas on puoleenväliin vanhaa hammasta.

Voit yrittää vetoleikin avulla vanhoja irti.

Vanha sukka on hyvä lelu!

Sinä toiseen päähän vetämään ja pentu toiseen päähän sukkaa. Nyi varovasti. Tämä leikki on koiranpennulle ominaista ja se myös vahvistaa alaleukaa!

Jos hampaita ei tarkkaile ja purenta pääsee vääräksi, se vaikeuttaa koiran syömistä ja aiheuttaa kipua koiralle jos hammas painaa ikeneen tai kitalakeen tai huuleen(ja estää mm näyttelyissä käynnin).

TERVEYS

Suomen Villakoirakerho ry:n jalostusohjeen mukaan jalostukseen käytettäviltä toy- ja kääpiövillakoirilta tutkitaan ennen astuttamista eläinlääkärillä silmät ja polvet.

Eli eläinlääkärin tekemät silmäpeilaus ja polvitarkastus + geenitutkimus PRAprcd -taudin varalta.

Linkki Suomen villakoirakerhon jalostusvaatimuksiin:

http://www.villakoirakerho.com/pennut_vaatimukset.html

ja terveystietoon: <http://www.villakoirakerho.com/terveys.html>

Rotu ei kuitenkaan kuulu PEVISA-ohjelmaan, (Kennelliiton perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohj.) joten tarkastukset ovat villakoirakerhon omia suosituksia ja vaatimuksia kasvattajille. Jopa tarkastamattomista vanhemmista olevista pentuja saa rekisteröityä Suomen kennelliittoon.

Jokaisella villakoiralla voi olla taustalla sairauksia, joista ei kasvattaja voi tietää. En voi vanhoa, ettei kukaan kasvattini koskaan sairastuisi, mutta parhaani koitan tehdä näitä riskejä minimoidakseni. Joskus on kuitenkin valittava pienempi paha, koska jalostukseen valittavana olevia koiria on niin vähän.

Kaikki eivät ilmoita koiriensa sairauksia rotuyhdistykselle, joten niitä voi hyvin olla koirien taustalla "piilossa". Samoin joskus käy niin, että astutuksen jälkeen ilmenee jollain sukulaiskoiralla joku sairaus.

Villakoirillakin on periytyviä ns. rodulle tyypillisiä sairauksia, kuten kaikilla koiraroduilla. Mikään rotu ei ole terve. Kuten eivät ihmisetkään.

Alla on kirjattu villakoirille yleisimpiä sairauksia:

SILMÄT

Silmäpeilauksessa tarkistetaan mm. kaihi tai PRA:n eri muodot, sekä muita silmän sairauksia; mm. että ripset eivät kasva väärään paikkaan ja naarmuta silmän pintaa.

PRA = silmän verkkokalvon surkastuma. Resessiivisesti periytyvä. Sokeuttaa.

Koirat testataan DNA-testillä PRAprcd tautiin.

Pentujen ei geneettisen perimän vuoksi ole oletettavaa sairastua PRA:n prcd muotoon.

Tutkimustulokset ovat geneettisesti terve-kantaja-sairas. Pennut ovat geneettisesti terveitä, vanhemmat ovat DNA-tutkittu terveiksi.

Täytyy muistaa, että DNA tutkimuksella on tutkittu on vain prcd-muoto PRA-sairaudesta. Se on yleisin villakoirien PRA:n muoto.

Silmäpeilaus on erittäin tärkeää testeistä huolimatta, esim. kaihin ym. toteamiseksi.

Distichiasis, Ektooppinen cilia "Ylimääräisiä silmäripsiä, jotka kasvavat silmään päin"

Tarkoittaa sitä että silmäripsiä kasvaa kohti silmää, ja ne voivat naarmuttaa silmän pintaa.

Näitä on paljon villakoirilla, ja usein ne eivät millään tavalla kiusaa koiraa eli eivät osu silmään.

Mutta jos haittaavat, on syytä käydä lääkäriä.

Lainaus Kennelliiton sivulta:

"DISTICHIASIS/EKTOOPPINEN CILIA (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä cilia aberranta) ylimääräiset ripset, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen cilia). Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisäänpäin kohti sarveiskalvoa. Ripset

voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla 'uivat', pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa.”

LONKAT

Kääpiö- ja toyvillakoiria ei rutiininomaisesti lonkkakuvata.

Legg-Perthes reisiluunpään/lonkan surkastuma/kuolio

Uskotaan että sairaus tarvitsee molemmilta puolilta geenejä.
Ei voida (siis ainakaan vielä) tutkia geneettisesti kuten PRA:ta.

Ilmenee tyypillisesti 7-9 kk iästä alkaen ontumisena, joka etenee ja pahenee nopeasti.

Lähes aina kuitenkin edessä on leikkaus, jossa ainakin reisiluunpää poistetaan.

Koira voi kuntouttamisen jälkeen elää tavallista koiran elämää kotikoirana. Mutta jalostuskäyttöä en suosittelen, sairaus on jollakin mekanismilla ehkä periytyvä. Ristiriitaista tutkimustietoa löytyy.

Jos koirasi alkaa ontua takajalkaa noin ½ vuoden iästä eteenpäin, muista aina kysyä eläinlääkäriltä mahdollisimman nopeasti diagnoosia Legg-Perthesin poissulkemiseksi!
Voidaan havaita röntgenkuvalla!

POLVET

Villakoirilla on polvien luksaatioita eli polvet "liukuvat " pois paikaltaan.
Pennun molempien vanhempien polvet ovat eläinlääkärin tarkastamia ja 0-0 tuloksella.

SA

Ihosairaus, ihon talirauhasen tulehdus, perinnöllinen.
On enemmänkin isojen villakoirien ongelma.

EPILEPSIA

Epilepsiaa esiintyy villakoirilla jonkin verran.
Koira saattaa saada sen myös vasta vanhalla iällä, jolloin sen hoitoon ei käytetä aina edes lääkitystä.
Mutta jos kohtauksia on usein, voi koiraa joutua lääkitsemään päivittäin.
Useat epilepsia koirat elävät vallan normaalia elämää lääkityksellä.

MUUT SAIRAUDET

täältä löydät muita sairaaksi ilmoitettuja koiria http://www.villakoirakerho.com/muut_sairaat_lista.html

MUISTILISTA !

ROKOTUKSET JA LOISHÄÄDÖT

1. loishäätö	3 viikkoa	Canex tahna
2. loishäätö	5 viikkoa	Canex tahna
3. loishäätö	8 viikkoa	Canex tahna
4. loishäätö	11 viikkoa	Canex tai Flubenol
1. rokotus	12 viikkoa	4-rokote: Penikkatauti, parvo, tarttuva maksatulehdus,kennelyskä
2. rokotus	16 viikkoa	Rabies
3. rokotus	16/17 viikkoa	4-rokote tehoste
4. rokotus	1+ vuoden iässä	Rabies + 4-rokotteen tehosteet.

jatko rokotteen voimassaoloajan mukaisesti.

"Viikkoa ennen rokotusta loishäätö". Tarkista paketista madotusohjeet. Joitain merkkejä annetaan useampana päivänä peräkkäin.

Jotkut eläinlääkärit laittavat molemmat rabieksen ja 4-/3-rokotteen tehosteen samalla käynnillä, jotkut eivät. Silloin joudut käymään viikon välein hakemassa rokotteet.. On olemassa riski että koira saa shokin rokotuksista ja tässäkin on kahteen koulukuntaan kuuluvia eläinlääkäreitä. Kertovat sinulle kyllä näkemyksensä.

Loishäädöt jatkossa kaksi kertaa vuodessa, kun maa jäätyy ja kun se sulaa.. eli syksyin kevään.

mm. Axilur, Flubenol tai Canex -merkkiset "matokuurit" käyvät hyvin. Itse olen käyttänyt aikuisille koirille Axilur tabletteja Canex ei ole niin laajakirjoinen kuin esim. Axilur.

PENNUN HAMPAIDEN VAIHTUMINEN

Pentujen hampaat vaihtuvat puolen vuoden paikkeilla.

Tarkkaile erityisesti kulmahampaiden vaihtoa!

Kun uusi hammas on puolet vanhan hampaan mitasta, eikä vanha hammas lähde pois, soita eläinlääkärille. Vanha hammas voidaan joutua poistamaan eläinlääkärissä.

Voit yrittää vetoleikin avulla vanhoja hampaita irti. Tai possunkorvan syönti. Vanha sukka on hyvä vetolelu!

LEGG-PERTHES

Tarkkaile ontumista puolen vuoden jälkeen. Jos pentu alkaa ontua ja se pahenee levosta huolimatta, epäile Legg-Perthestä! Todetaan röntgenkuvalla. Ei parane itsestään.

Ampiaiset / Kyyt

Kyypakkaus autoon, mökille, kuistille, lääkekaappiin, käsilaukkuun.. ampiaisen tai kyyn pisto tappaa pennun! Soita aina heti eläinlääkärille!

Rokotusmääräykset:

Hyväksytty Suomen Kennelliiton hallituksessa 21.11.2014 ja tulevat voimaan 1. 1.2015

Koiranäyttelyissä, -kokeissa ja -kilpailuissa sekä muissa järjestetyissä koirien joukkotilaisuuksissa (myöhemmin tapahtuma) noudatetaan Suomen Kennelliiton hallituksen hyväksymiä alla olevia rokotusmääräyksiä. Tapahtumanjärjestäjien velvollisuutena on tarkistaa, että rokotusmääräyksiä on noudatettu.

Rokotustodistuksesta tulee ilmetä koiran yksiselitteiset tunnistustiedot sekä koiralle annetun rokotteen valmisteyhteenvedon mukainen rokotuksen viimeinen voimassaolopäivä.

Jotta koira voi olla läsnä tapahtumassa, tulee koiralla olla voimassa seuraavat rokotukset:

Penikkatautirokotus:

Koiran pitää olla rokotettu penikkatautia vastaan vähintään kaksi kertaa

Tehosterokotuksesta tulee tapahtuman hetkellä olla kulunut vähintään 21vrk (kolmen viikon varoaika).

Alle vuoden iässä annettu tehosterokotus on voimassa yhden vuoden.

Vuoden iässä tai vanhempana annetut tehosteet ovat voimassa ko. rokotteen valmisteyhteenvedon mukaisesti.

Raivotautirokotus (rabies):

Koiran ensimmäisestä raivotautirokotuksesta tulee tapahtuman hetkellä olla kulunut vähintään 21 vrk (kolmen viikon varoaika).

Alle vuoden iässä annettu rokotus on voimassa yhden vuoden.

Vuoden iässä tai vanhempana annetut rokotukset ovat voimassa ko. rokotteen valmisteyhteenvedon mukaisesti.

Vanhentuneen penikka ja raivotautirokotuksen varoaika:

Jos koiran rokotus on vanhentunut, tulee rokotus kaikissa tapauksissa uusia vähintään 21vrk ennen tapahtumaa (kolmen viikon varoaika).

Lisäohjeita rokotuksista koiran omistajille

ja eläinlääkäreille:

(eläinlääkäri voi tapauskohtaisesti suositella myös toisenlaista rokotusohjelmaa)

Koiralla tulee olla rokotustodistus (rokotuskirja tai lemmikkieläinpassi), johon on merkitty rokotteen viimeinen voimassaolopäivä, koiran tunnistetiedot ja edelliset rokotukset.

Eläinlääkärin on merkittävä koiralle annettuun rokotustodistukseen ko. rokotuksen viimeinen voimassaolopäivä.

Penikkatautirokotus (yleisimmin ns. nelosrokote penikkatauti, tarttuva maksatulehdus, parvo, kennelyskä) suositellaan annettavaksi ensimmäisen kerran 12 viikon ikäiselle pennulle.

Tehosterokote annetaan 4 viikon kuluttua ensimmäisestä rokotuksesta.

Ensimmäisen raivotautirokotus (rabies) annetaan aikaisintaan 4 kk ikäiselle pennulle.

Rokotuksia ei suositella annettavaksi samanaikaisesti.

Edellisistä rokotuksista on oltava eläinlääkärin merkintä lemmikkieläinpassissa tai muussa rokotustodistuksessa.

Myös kennelyskää vastaan annettu rokotus kannattaa uusia tilanteen mukaan ennen kokeisiin, kilpailuihin tai näyttelyyn osallistumista.

Ulkomailta saapuvien koirien kohdalla noudatetaan Kennelliiton rokotusmääräysten lisäksi EVIRAn (Elintarviketurvallisuusvirasto) kulloinkin voimassa olevia ohjeita.

HUOM!

Paljon pyydetty HANKINTALISTA:

PANTA kankainen / nahkainen, jossa osa ketjua tai kangasnauhaa, ns. puolikuristava malli, pennulle voit ostaa ensin sellaisen perinteisen pannan, jossa ei ole ketjua lainkaan, ettei saa vedettyä päätään läpi pannasta.

TALUTIN nahkainen/ kankainen yms., Ei mielellään FLEXiä.

RUOKAA Saat ruokaa alkutaipaleelle mukaan. kts. ohje ruokinnasta.

PURULUITA marketista saat aivan hyviä ja monenlaisia n nahkaluita

VESI- JA RUOKAKUPIT

Mikä tahansa kuppi käy, josta pentu ei saa palasia irti eikä ne mene rikki.
Metalliset ovat liki ikuisia

LELUT vanha sukka jossa solmu, pallot, pehmolelut, pienet pahvilaatikot (ps. kirppareilla on paljon vauvojen pehmoleluja, jotka käyvät myös koirille.) Varo "irtosilmiä" tai neniä tms. ettei pentu niele.

PETI Jos ei ole häkkiä/ boxia, pahvilaatikko jossa pehmuste, koiran "tyynyt", kuitenkin jotakin pehmeää lattialla, jotta ei vedä.

KAMPA pitkät harvahkot piikit, saat pennun mukaan

KARSTA Esim Doggy Man, Iso karsta on hankala pennulla, saat pienen pennun karstan mukaan.

SHAMPOO yleensä "sinistä" väriiltään valkoiselle koiralle, esim Chris Christensen, Groomers Edge, Esprii, tai Pet Silk sarjan sh.

HOITOAINE ym sarjojen hoitoaine

KYNSISAKSET

SAKSET Trimmaussakset, teränpituus n. 8", kokomitta saksilla n 15-20 cm, eli "pitkät saksat"

LATEX (KUMI) LENKKEJÄ

FROTEELENKKEJÄ

Päätukan sitomiseen ja korviin. Pieniä latex- lenkkejä saa mm. eläinkaupoista ja hiusfroteelenkkejä joka marketista.

TRIMMAUSKONE

hyvä peruskone ja edullisin? on MOSER REX. Sillä pärjää kauan. Hinta on noin 80 -100 euroa. Muita merkkejä on mm Andis ja Oster.

Jos haluat ajaa koiran kyhyeksi, Moserin Rex ei ole välttämättä paras, siihen ei saa vaihdettua erimittaisia metalliteriä. Andis sarja ja Oster A5 ovat "ammattikoneita" joihin saa erimittaisia teriä, esim 9 mm terä on hyvä koiran rungon ajeluun ja 1 mm tai 1,5 mm kuonoon.

FÖÖNI Osta kunnan fööni. Säästä aikaa. Sijoitus kannattaa. Jo 40- 50 eurolla saat hyvän.

esim. 2000 W "ammattitason" käsifööni. Löytyy tavallisesta kodinkoneliikkeistä, Prismasta, Citymarketista..

Suosittelen ostamaan laitteen jossa on lämpötilan ja puhallusvoiman säätömahdollisuus. Liian kuuma puhallusilma polttaa ihon ja karvan.

Jos puhallustehoa ei ole riittävästi, kuivaus kestää jopa tunteja..

TRIMMAUSPÖYTÄ

Mikä tahansa hyvällä korkeudella oleva, tukeva pöytä käy.

Koirille myydään kumipintaisia trimmipöytiä, jonka saat näyttelyyn mukaankin.

Niihin saa usein ostaa myös renkaat alle, näppärä vetoalusta näyttelypaikalle mennessä.. Näyttelypaikalla pöytä helpottaa paljon koiran laittoa.

Mutta jos esim. kodinhoitohuoneessa on vapaata pöytätilaa hyvässä valossa, se käy vallan mainiosti, laita kumimatto tms. pöydälle, niin koiran tassut eivät luista siinä.

BOXI/HÄKKI

Suosittelen koiran opettamista boxiin.

Koirille myydään muovisia boxeja sekä metallisia häkkeitä.

Usein muovinen boxi on kotona näppärämpi.

Autossa metallinen on kestävämpi.

Itse käytän näyttelyissä metallista ja muuten muovista.

Ns. kevythäkkeitä, pehmeitä kangashäkkeitä olen myös kokeillut. Koirani kaivavat itsensä sieltä ulos.. mutta toisilla nekin toimivat

Pienelle villakoiralle riittää esim. muoviboxeista:

Clipper 2 / 57 x 37 x 36 cm / 4 - 15 kg koirille

Clipper 3 / 64 x 43 x 43 cm / 5 - 18 kg koirille (suosittelen kääpiölle)

Vari Kennel 53 x 41 x 38 cm (tämä on toylle hyvän mallinen, mutta pieni kääpiölle)

Kevythäkki on ihan ok, mutta meillä koirat osaavat avata vetoketjun sisältä päin hampaillaan ja raapivat joskus verkkoa niin että pelkään sen menevän rikki.. joten suosittelen kunnan muovista/metallista.

Metallihäkki on myös hyvä. ei niin kuuma kuin muoviset kesällä.

Toyvillakoira on aikuisena noin 26- 28cm , kääpiövillakoira 28-35 cm korkea, siis säkäkorkeus. + kaula ja pää.

Eli koiran pää on noin 35- 50 cm korkeudessa kun koira seisoo normaalisti.

Häkin / boxin olisi hyvä olla sen korkuinen, että koira voi siellä normaalisti seistä. Älä osta liian pientä. Liian suurikaan ei ole hyvä..

Ja käy mittaamassa mahtuuko häkki autoosi suunniteltuun kohtaan, esim takapenkille keskipaikalle.

Hyviä nettilinkkejä:

www.kennelliitto.fi

www.villakoirakerho.com

välineitä, shampoita ja muuta hauskaa löydät mm. :

www.petnap.fi hyviä tuotteita, ammattilaislaatuakin

www.findogs heillä on ollut villakoiria itsellä ja ovat todella mukavia ☺

www.petenkoiratarvike.fi hyviä tarjouksia usein !

www.mustijamirri.fi

www.fifietfido.fi kaikkea herkullista ja blingblingiäkin

Kennel Elpianko's